

krakói, lemergi és przemysl-i három hadtest hegyi gyakorlatát főleg azért rendelték el, hogy ezeket a siklagon való harcra begyakorolt csapatokat most a hegyvidéki hadviselésben is kiképezzék. Az idén elrendelt gyakorlatok annyiban jelentenek új fordulatot, mert a hadgyakorlati terepnek a Kárpátokba való áthelyezése a vezérkar főnökének javaslata alapján *Ferenc Ferdinánd*, az egész fegyveres haderő főfelügyelője adta ki a parancsot.

— A pragmatika szankció eredetije.

A kecskeméti jogakadémiának fiatal tanára, *Csekey István dr.* az Országos Levéltárban megtalálta a *pragmatika szankció*-nak nevezetű trónöröklési törvény eredeti példányát, mely *III. Károly* király aláírásával és titkos pecsétjével van ellátva. Ez a törvény, melyről keletkezése óta többen beszéltek, mint a mennyi víz azóta lefolyt a Dunán, az arany bullával fölerő nevezetességű és az uralkodóház mai uralmának jogi alapja. Eddig mindössze egy hitelesített másolat tartotta fenn szövegét. Az eredeti példány, mely öt kancellista folytatólagos kezeirását mutatja, a bécsi udvari levéltárban volt elhelyezve s az onnan kiselejtezett iratokkal került a magyar Országos Levéltárba. Szép kis selejtezés lehetett az, melyben kidobták a legfontosabb értékű közjogi okiratot! Az is furcsa, hogy az Országos Levéltárban nem tudják, hogy tulajdonképpen mit őriznek. A törvény szövege egyáltalán nem tulságosan rövid; az okirat pecséttel és királyi aláírással van ellátva, a levéltár tisztjeinek talán még is csak el kellett volna néhányszor olvasniok. A fő azonban az, hogy a rendkívül fontos okirat végleg megkerült.

— **Nagyvárad, az "ország „második” városa.** A *Nagyvárad* *Napló* írja: Csudák megrendelésre már nem történnek. De ha valaki, nagyvárad ember most egy háromesztendő álomra hunyná be a szemét, akkor három év múlva, mikor kinyitná a szemét, önkéntelenül felkiáltva mondaná:

— Ecce miraculum!

Mert három év múlva Nagyvárad az ország második városa lesz. Három év múlva készen lesz az új közbiztonság, az államvasuti üzletvezetőség palotája, a fa- és fémipari szakiskola, a biharmegyei közoktató új épülete, az AMKE internátusa, a munkáslakások, Tisza Kálmán és remélhetőleg Kossuth Lajos nagyvárad szobra és Szent László lovasszobra is. Megváltozik ennek a városnak a festői silhuetje, olyannyira, hogy aki hirtelen, egyszerre látja meg Nagyváradot, azt fogja képzelni, hogy a kulturának, a jólétnek, a boldogságnak a városába jutott. Mi azonban, akik ismerjük a múlt és vissza tudunk emlékezni a három év előtti Nagyváradra, mi nem tudjuk kritika nélkül nézni ezt a csudát. Nagy pénz az a tíz millió korona, amelynek árán jövőendő Nagyvárad fundamentumának köveit most megfaragják, de ez a tíz millió korona nem lehet tartalma, hanem csak kerete, külső megjelenési formája annak a gazdasági fellendülésnek, amelynek, ha bekövetkezik, mi fogunk örvedeni a legjobban. Tapsolni még most nem tudunk, mert csak inségmunkát kapott az iparos és a munkás, mi pedig többen akarunk. Mert visszaemlékezünk a három év előtti vídám élet nagy és imponáló gesztusaira. Szépek voltak ezek a nagy gesztusok, de nem a biztos bázison operáló, öntudatos anyagi erő, hanem a spekuláció, kiszámíthatatlan

szele volt előidézője a nagy nekilendüléseknek. Legyünk most óvatosabbak, hiszen az elmúlt két esztendő alatt a lehető legdrágább áron okultunk a magunk kárán.

— **A Képzőművészeti Egyesület képvásárlásai.** A mérsékelt sikerű tavaszi tárlat epilógusa, a képsorsolás, immár pontot tett a művészek háborúja után. A Képzőművészeti Egyesület csaknem valamennyi helyi művésztől vásárolt műtárgyat, csak egyetlen egytől nem. Ez az egy: *Joachim Ferenc*, a legtehetségesebb és egyúttal legszerényebb tagja a szegedi művészkolóniának. Ismeretes, hogy ennek a művésznak összeütközései voltak a társulat vezetőségével s ennek a kellemetlen incidensnek lehet a folyománya a kétségkívül feltűnő mellőzés. Nem sok beleszólásunk lehet a társulat belügyeibe, de ha magánembernél és hozzá még művésznél érthető és magyarázható az elfogultság, annál értelmetlenebb a társadalom által fentartott egyesületrésztől, mely végre is közérdeket szolgál és csak akkor áll feladatának magaslatán, ha azt elfogultság nélkül szolgálja.

— **Mennek a honvédek.** Szerdán reggel 8 óra 45 perckor a szegedi 5. honvédgyalogezred Szegeden állomásozó két zászlóalja *Nónay Dezső* ezredparancsnok vezénylete alatt külön vonaton *Pankotára* indul előszponzósításra. Aradra fél kettőkor érkeznek derék honvédeink, onnan fél négy órakor indulnak és fél hatkor érkeznek *Pankotára*, ahol a hó 26-ig maradnak. Ugyanakkor érkezik oda a *gyulai* 2. honvédezred is, amely a szomszédos *Galsán* lesz elszállásolva. A szegedi ezredet a honvédszenekar is kíséri *Fichtner Sándor* karnagy vezetése mellett. A földrajzilag rövid, de időben hosszú utat unalmát a zenekar fogja elűzni, mert azokon az állomásokon, ahol várakozni kell, válogatott zeneszámokat fog előadni. Aradon pedig a két órai várakozási időt is érdekes hangversennyel fogja eltölteni, úgy, hogy az aradi utazó közönségnek is alkalma lesz a *Fichtner* karnagy vezetése alatt nagy hirre vergődött szegedi honvédszenekar produkcióiban gyönyörködni. A zenekar egyébként ez alkalommal a *gyulai* ezredhez lesz beosztva és *Galsán* fog állomásozni. Mint érdekességet felémeltjük, hogy a legénységnek utközben a vonaton mozgókonyhán fogják megfőzni az ebédet, melyet az aradi állomáson fognak elkölteni. Az előszponzósításnak a célja: alkalmat szolgáltatni a síkföldi legénységnek hegyes vidék terepviszonyaival megismerkedni és azon gyakorlatozni. A múlt év tapasztalatai szerint a mi alföldi legénységünk ezen a terepen is kitűnően bevált. Lesznek nagyszabású harszerű lögyakorlatok, a hegyes-völgyes és erdővel borított vidéken meglepő támadások, amikre a lapályos Alföld ritkán nyújthat alkalmat. Szemlét fog tartani ez idő alatt minden bizonylyal *Seide Rezső*, vezérőrnagy dandárparancsnok, *Daempff Henrik*, altábornagy kerületi parancsnok és minden valószínűség szerint, mint a múlt évben, úgy most is *Rohr* lovassági tábornok, honvédségi főparancsnok.

— **A városi tanács és az aviatikusok hangárja.** Városunk egyik igen előkelő polgártól vettük a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő ur, megütődéssel olvastuk, nemcsak én, hanem még sok polgártársam a városi tanács azon végzését, hogy nem teljesíti a Magyar Aero-Klub azon

kérését, hogy az aviatikusok részére hangárt építsen. Önkéntelenül is eszembe jut, hány-szor emlegetik itt Szegeden Temesvár városának modern, lendületes és leleményes adminisztrációját és városfejlesztését. Eszembe jut, hogy Temesvár mintegy 60.000 korona költséggel a gazdagulás céljaira, tehát egy-két napra, óriási, több mint tízezer ember befogadására alkalmas vászonsátort épített. Csodálatos, hogy ugyanakkor a Temesvárnál hasonlíthatatlanul gazdagabb Szeged elzárkózik egy 6000 koronányi áldozattól, melyet a mai kor legnagyobb szellemi vállalkozásának céljaira kérnek a magyar aviatikusok. Még akkor is megbotránkoztunk a rajta az ember, ha teszem fel — Makó város tanácsa hozott volna ilyen határozatot, de Szeged? Megengedem, hogy ilyen aviatikus-állomás nem hoz a városnak anyagi hasznot, bár az sincs kizárva, de hát nem erkölcsi kötelessége-e minden magyar városnak támogatni a magyar aviatikát? Mikor most ime valóra vált az emberiség egyik ezer éves álma, ábrándja, akkor Szeged városa, az ország egyik legnagyobb földterületének a tulajdonosa ilyen csekély áldozat megfizetése nélkül elzárkózik. Nemcsak a magam, de sokak nevében beszélek akkor, amikor azon reménynek adok kifejezést, hogy a közgyűlés, melynek igen tisztelt Szerkesztő ur is tagja, nem hagyja szó nélkül a városi tanács ezen határozatát és a legelső alkalommal kireparálja ezt a baklövést. Kiváló tisztelettel: Szegeden, 1914. június 9. K. B.

— **A szegedi gyermeknap előkészületei.** Az Országos Gyermekvédő Liga javára rendezett gyermeknap alkalmából a gyűjtő urnákat a következőképp helyezik el: Templontér: Vezető *Aigner Nándorné* és özvegy *Bödenich Jánosné*. Alsóvárosi templom: *né sz. Trinksz Paula*. Felsővárosi templom: *özvegy Szamosy Györgyné* és *Müller Irén*. Kossuth Lajos-sugárút (rókusi templom): *Wéber Ferenéné*, *Rieger Lajosné* és *Jánosné Valéria*. Tisza Lajos-körút és Dugonics-tér: *Reök Ivánné*, *Kárász-utca* és *Dugonics-tér* sarok: *Erdélyi Jánosné*, *Polgár Arminné*, *özvegy Fekete Pálné* és *Orkányi Edéné*. Klauzál-tér: *Németh Kálmánné* és *özvegy Hrabovszky Tiharné*. Klauzál-tér: *Varga Borbála*, *Neuenstein Félixné* báróné, *Borai Józsefné* és *Emerichy Pálné*. Széchenyi-tér: *özvegy Worzikovszky Károlyné*. Széchenyi-tér baloldal: *Vay Gáborné* grófné és *Cicatri Lajosné dr.-né*. Széchenyi-tér jobboldal: *Kószó Istvánné dr.-né* és *Hauser R. Sándorné*. Széchenyi-tér jobboldal: *özvegy Holtzer Jakabné*. Széchenyi-tér baloldal: *Juhász Szilveszterné*. Széchenyi-tér baloldal: *Juhász Istvánné*. Szeged-pályaudvar: *Balogh Józsefné*. Rókusi pályaudvar: *Juhász Istvánné*. Hidfő: *özvegy Holtzer Jakabné*. Kossuth Lajos-sugárút és Nagy-körút sarkán: *Gárgyán Imréné*. Jókai-utca és Dugonics-tér sarkán: *özvegy Székely Gáborné*. Az urnákhoz mintegy 150 gyűjtő van beosztva, akiknek részletes névsorát „A szegedi gyermeknap” című alkalmi lap fogja hozni. A délutáni gyermekünnepélyt *Jánosy Gyula* és *Turcsányi Imre* rendezik. A népünnepélyen a szerkesztő vezeti *Kószó Istvánné*, *Nagy Aladárné*, *Orkányi Edéné*, *Benedikt Ferenéné* és *Vészits Lajosné*. Az egyes elárulásokban, virágsátor *özvegy Worzikovszky Károlyné*. Pezsgő sátor: *Hoyos grófné*. Bűfő sátor: *Juhász Istvánné*, *Somlyódy Istvánné*, *Szell Gyuláné*, *Radiszlovits Lajosné*, *Lovász Győzőné*, *Somogyi Józsefné*, *Pongrácz Albertné*, *Horráth Sándorné*, *özvegy Andorné*. Szivar sátor: *Reök Ivánné*. Rész és fagyalt sátor: *Holtzer Aladárné* és *Holtzer Emilné*. A „Jószívhez” című sátor: *Varga Borbála*. A „Tanoncotthon” sátor: *Firbás Nándorné* és leánya, *Szloboda Jánosné*, *Paul Adolfné*. Az „Árpád-Öthön” sátorában: *Füzessy Mártonné*, *Borbás Gyuláné* és *Köncz Ferenéné*. Ezenfelül minden egyes sátorban kisegítőket is osztottak be. Az egyes zeneszámok kíséretét szintén művészek vállalták magukra. Az énekszámokat *Székács Aladár*, a neves népdal szerző kíséri. A hegedűszámok kíséretét *Mező Gyula*